

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Marts 2022

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

**studenters overgang
fra gymnasium til
videregående uddannelse**

Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 8/2021 om studenters overgang fra gymnasium til videregående uddannelse**

8. marts 2022

RN 1404/22

Børne- og undervisningsministerens redegørelse af 11. februar 2022

1. Rigsrevisionen vurderer i dette notat de initiativer, som børne- og undervisningsministeren har iværksat og vil iværksætte som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner.

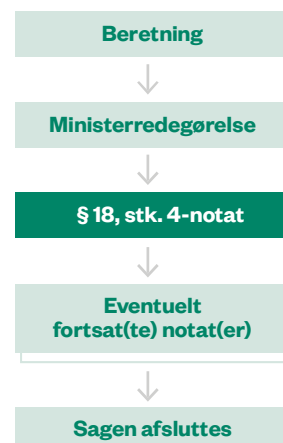
Konklusion

Børne- og undervisningsministeren oplyser, at der med *Aftale om styrkede gymnasiale uddannelser* af 3. juni 2016 blev iværksat en række initiativer med det formål at styrke elevernes faglige afklaring og overgang til en videregående uddannelse. Ministeren tilføjer, at studenter efter gymnasireformens vedtagelse ikke indgår i beretningen, og at det derfor er for tidligt at vurdere reformens effekt på overgangen. Udviklingen følges dog i det tilknyttede følgeforskningsprogram. Ministeren understreger, at der ikke er fastsat et politisk niveau for, hvornår og dermed hvor hurtigt studenterne skal overgå til en videregående uddannelse, men opfølgningen på nationalt niveau baseres på en målsætning om en kontinuerlig positiv udvikling og/eller fastholdelse af et positivt niveau.

Børne- og undervisningsministeren er uenig i Rigsrevisionens kritik af, at Børne- og Undervisningsministeriet ikke har ført tilsyn med alle 4 gymnasiale uddannelser og dermed ikke lever op til gymnasireformens krav herom. Ministeren understreger, at alle 4 gymnasiale uddannelser screenes hvert år og dermed indgår i tilsynet. Ministeren oplyser desuden, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet anerkender beretningens faglige perspektiver og vil tilpasse tilsynet fremover, så styrelsen årligt udtager afdelinger fra alle 4 gymnasiale uddannelser til en nærmere undersøgelse. Styrelsen vil i tilsynet fremover også anvende mere aktuelle data, så styrelsen tidligere kan rette henvendelse til afdelinger med lave overgangstal.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- udviklingen i overgangsfrekvensen for de første dimittendårgange efter gymnasireformens vedtagelse og Børne- og Undervisningsministeriets eventuelle initiativer i tilknytning hertil
- Børne- og Undervisningsministeriets arbejde med at udtage alle 4 uddannelser til nærmere undersøgelse og ministeriets anvendelse af mere aktuelle data i tilsynet.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i december 2021 en beretning om studenters overgang fra gymnasium til videregående uddannelse. Beretningen handlede om, i hvilket omfang gymnasierne lykkes med at få flest mulige studenter til at overgå til en videregående uddannelse efter gymnasiet.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det utilfredsstillende, at gymnasierne ikke indfrier gymnasielovens formål, idet de ikke har fået flest mulige studerende til at overgå til en videregående uddannelse i perioden 2014-2017. Hvis alle gymnasier havde været lige så omkostningseffektive som de mest omkostningseffektive og sammenlignelige gymnasier, kunne mindst 6.300 flere studenter have overgået til en videregående uddannelse for det samme taxametertilskud.

Statsrevisorerne fandt det også utilfredsstillende, at omkostningseffektiviteten er faldet på 37 % af gymnasierne. På disse gymnasier er den pris, som staten betaler pr. student, der overgår til en videregående uddannelse, således steget.

Endelig fandt Statsrevisorerne, at Børne- og Undervisningsministeriets tilsyn ikke har været tilstrækkeligt effektivt og målrettet de gymnasier, der har vedvarende problemer med lav overgangsfrekvens til de videregående uddannelser.

4. Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Gennemgang af ministerens redegørelse

Børne- og Undervisningsministeriets indsats for at øge overgangen og forbedre omkostningseffektiviteten

5. Statsrevisorerne bemærkede, at hvis alle gymnasier havde været lige så omkostningseffektive som de mest omkostningseffektive og sammenlignelige gymnasier, kunne mindst 6.300 flere studenter have overgået til en videregående uddannelse for det samme taxametertilskud. Statsrevisorerne fandt det utilfredsstillende, at omkostningseffektiviteten er faldet på 37 % af gymnasierne. På disse gymnasier er den pris, som staten betaler pr. student, der overgår til en videregående uddannelse, således steget.

6. Børne- og undervisningsministeren oplyser i sin redegørelse, at der med *Aftale om styrkede gymnasiale uddannelser* af 3. juni 2016 blev iværksat en række initiativer med det formål at styrke elevernes faglige afklaring og overgang til en videregående uddannelse. Der er bl.a. indført centralt fastlagte studieretninger, som peger tydeligt frem mod de videre uddannelsesmuligheder, de forbereder til, og etablering af en moderne hf, som er tydeligt målrettet mod en professionsbachelor- eller erhvervsakademiuddannelse. Ministeren understreger dog samtidig, at der ikke er fastsat et politisk niveau for, hvor hurtigt studenterne skal overgå til en videregående uddannelse, men at opfølgningen på nationalt niveau baseres på en målsætning om en kontinuerlig positiv udvikling og/eller fastholdelse af et positivt niveau.

Børne- og undervisningsministeren nævner, at elever, som er blevet studenter efter gymnasireformens vedtagelse, ikke indgår i beretningen, og at det derfor er for tidligt at vurdere gymnasireformens effekt på overgangen. Ministeriet følger dog udviklingen, bl.a. gennem det etablerede følgeforskningsprogram, som afrapporterer 6. og sidste delrapport i 1. halvår 2022, og gennem de årlige statusredegørelse til Folketinget, hvor bl.a. data for overgangsfrekvensen fremgår.

Børne- og undervisningsministeren oplyser videre, at der med *Aftale om styrkede gymnasiale uddannelser* også blev nedsat et aftagerpanel med repræsentanter fra de videregående uddannelser. Aftagerpanelet skal bl.a. følge udviklingen i forhold til målet om øget overgang til videregående uddannelser og kan komme med anbefalinger i forhold til at øge målopfyldelsen. Panelet fremlagde den første rapport i 2021. Det fremgår af rapporten, at det var for tidligt at se på studieparatheden hos studenter omfattet af den nye gymnasireform. Ministeren oplyser i tilknytning hertil, at de seneste tal for overgangen til videregående uddannelser peger i retning af, at flere studenter hurtigere påbegynder en videregående uddannelse efter afsluttet uddannelse efter gymnasireformens vedtagelse, og at Børne- og Undervisningsministeriet følger udviklingen tæt.

Som det også fremgår af beretningen, er der ikke nogen politisk målsætning om, hvor hurtigt studenterne skal overgå til en videregående uddannelse efter studentereksamen. Det fremgår ligeledes af beretningen, at overgangen til videregående uddannelser har været faldende for alle studenterårgangene 2011-2019. Børne- og undervisningsministeren oplyser imidlertid, at der vil være en opfølgning på nationalt niveau baseret på en målsætning om en kontinuerlig positiv udvikling og/eller fastholdelse af et positivt niveau. Rigsrevisionen vil derfor følge udviklingen i overgangsfrekvensen for de første dimittendårgange efter gymnasireformens vedtagelse og Børne- og Undervisningsministeriets eventuelle initiativer i tilknytning hertil.

Børne- og Undervisningsministeriets tilsyn med de gymnasiale uddannelser

7. Statsrevisorerne fandt, at Børne- og Undervisningsministeriets tilsyn ikke har været tilstrækkeligt effektivt og målrettet de gymnasier, der har vedvarende problemer med lav overgangsfrekvens til de videregående uddannelser.

8. Børne- og undervisningsministeren oplyser, at Børne- og Undervisningsministeriets – som det også fremgår af beretningen – er uenig i Rigsrevisionens kritik af, at ministeriet ikke har ført tilsyn med alle 4 gymnasiale uddannelser og dermed ikke har levet op til kravet i gymnasireformen. Ministeriet redegør for, at ministeriet screener alle gymnasiale afdelinger hvert år, og at alle 4 uddannelser dermed indgår i tilsynet. Uenigheden gik på, at Rigsrevisionen – i modsætning til Børne- og Undervisningsministeriet – ikke fandt, at en indledende databaseret screening (trin 1 i ministeriets tilsynsmodel, jf. beretningens figur 11) uden en efterfølgende gennemgang af screeningsresultater og kontakt til gymnasier, der lå under grænseværdien (tilsynsmodellens trin 2), kunne siges at udgøre et tilsyn.

Børne- og undervisningsministeren oplyser i sin redegørelse, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet anerkender beretningens faglige perspektiver på, hvordan tilsynet kan tilrettelægges på andre måder. Styrelsen vil fremover tilpasse tilsynet, så styrelsen årligt udtager afdelinger fra alle 4 gymnasiale uddannelser til en nærmere undersøgelse, som er trin 2 i tilsynsmodellen. Styrelsen vil i tilsynet fremover også anvende mere aktuelle data, så styrelsen tidligere kan rette henvendelse til afdelinger med lave overgangstal.

Børne- og undervisningsministeren bemærker i redegørelsen, at opfyldelsen af gymnasiernes formål ikke kun kan måles på overgangen til videregående uddannelser, men at andre indikatorer, fx faglige resultater i gymnasiet, er mindst lige så centrale. Rigsrevisionen bemærker hertil, at det fremgår af gymnasieloven, at hovedformålet med gymnasierne er at forberede eleverne til en videregående uddannelse, herunder at eleverne tilegner sig almindelig viden og kompetencer. Overgang til videregående uddannelser er dermed det overordnede formål med gymnasierne.

Børne- og undervisningsministeren påpeger endvidere, at der kan være strukturelle forhold og rammevilkår, fx konjunkturer og adgangskrav til universiteterne, som påvirker overgangsfrekvensen, men at disse ligger uden for de gymnasiale institutioners opgaver og indsatser. Som det fremgår af beretningen, er Rigsrevisionen enig i, at strukturelle forhold kan påvirke studenternes overgang til en videregående uddannelse. Der er derfor i beretningens analyser taget højde for karakteristika ved studenterne og de enkelte gymnasier. Rigsrevisionen har derudover foretaget en række robusthedstests for at undersøge, om de strukturelle forhold, som ministeriet har oplyst kan påvirke studenternes overgang til en videregående uddannelse, har betydning for resultaterne af Rigsrevisionens analyser. Analyserne viste, at de strukturelle forhold ikke havde nævneværdig betydning for resultaterne.

9. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Børne- og Undervisningsministeriet vil justere sit tilsyn, bl.a. ved at basere tilsynet på mere aktuelle data. Rigsrevisionen vil fortsat følge ministeriets arbejde med at udtage alle 4 uddannelser til nærmere undersøgelse og ministeriets anvendelse af mere aktuelle data i tilsynet.

Lone Strøm